

ORGANIZIRANI ŽELEZNIČARJI

LETO II.

Izhaja dvakrat
na mesec.Naročnina četrt-
letno 12 dinarjev.Uredništvo in
upravnishstvo:Ljubljana,
Turjaški trg 2kamor naj se tudi
pošiljajo rokopisi.

Štev. 17.

SVOJE ZAHTEVE UVELJAVIJO ŽELEZNIČARJI LE V ENOTNI, RAZREDNO-ZAVEDNI ORGANIZACIJI.

Igračkanje z bedo železničarjev.

V vseh dobah človeškega družabnega razvoja so se neizbežno našli ljudje, ki so v svojo lastno škodo in v škodo svoje rodbine, v škodo svojih, sebi enakih, lizali peto onim, katerih bič je plesal po njih hrbtih — samo zato, da bi oči gospodarjeve milostno počivale na njih pasje-hlapčevskih telesih in bi zato dobili pohvalo pasje zvestobe — in nič drugega. Za nekatere, rekli bi, duševno degenerirane tipe vseh dob in vseh časov je to veliko odlikovanje, podobno pohvalnemu aplavzu neumnemu Avgustu v cirkusu, ki gotovo lačen, mora gledalcem, ki plačujejo vstopnice njegovemu gospodarju, nuditi smešne in bebasto atrakcije. V današnji dobi vse večje požrešnosti kapitalizma, ko na eni strani rastejo kapitali in z njimi človeštvu brezkoristna razkošnost peščice posameznih, brezdelnost in zabava, na drugi strani pa brezmejna revščina, glad, trpljenje in celo, večno delo z beraškim zaslužkom, so ljudje, ki delajo hlapčevsko klovnoščino v veselje in zabavo gospodarjev, v sramoto in posmeh svojih sotrpinov, dvakrat gnusni in dvakrat pomilovanja potrebni. V dobi, ko se je železničarjem vzelo toliko starih pravic tekem let težko in z žrtvami pridobljenih, ko se za njihovo težko in opasno službo zahteva cellega človeka, a se jih plačuje, kot da so samo eden četrt tega človeka, se vrše kongresi železničarjev s pompom in cirkusijadami ter se razpravlja in navdušuje za — čujte, čujte — o elektrifikaciji železnice in koristi, ki jih zbog tega dobe, ali bodo imeli železničarji. Ki jih bodo imeli, ponavljamo, ker to še le bo, a še ni, a kar še ni, je silno dvomljivo reči, da bo. Saj še niti to ni, kar bi moralo biti. 7. člen »Začasnega Pravilnika« je ukinut že davno, a novega pravilnika vkljub vsem intervencijam in zahtevam ni. In to vse zato ne, ker ministarstvo Saobračaja noče, da bi se enkrat definitivno rešilo vprašanje o plačah nenastavljenec in njih napredovanju. To bi bilo zvezano z »nepotrebnimi« (po misli gospode) izdatki. Zato je bolje, da se dela tako, da se dajo urnine in to zopet po svoji volji. »Prihraniti« se s tem denar za zabavo in prijetno življenje onih, ki so za to privilegirani, a delavstvo se prisili, da se zadovolji s tem, kar je... Kaj nam morejo, saj so preslabi, razbiti, needni, neorganizirani, a žuti klovni pod našo patronanco skrbe za to, da lahko pokažemo nezadovoljnostem, da so prenapeti in da pretiravajo. Saj je »največja« organizacija železničarjev, ki se ji pravi »Udruženje narodnih železničarjev« zadovoljna, kar je pokazal njih kongres 4. in 5. julija t. l. v Zagrebu. Saj so mesto zahtev o pravilniku, o premijah in o drugih »malenkostih«, s katerimi nas vedno nadloguje »Pravovarstvena«, govorili o elektrifikaciji železnice, kar je za državo vsekakor večjega pomena, nego da sestavljamo pravilnike, izplačujemo diference, se bavimo o prevedbi sprevodnikov — vlakovodij, o napredovanju nadkretnikov, blokovnikov, progovnih paznikov in svetilničarjev. Kongres »Udruženja narodnih železničarjev« se je obnašal in govoril v korist državne blagajne, torej državotvorno, a kongresi in konference »Pravovarstvena«? V škodo državne blagajne in o ujedinenju železničarjev v eno razredno-bojevno organizacijo, kar je zopet v škodo zapovedujočih, privilegiranih in s tem brezskrbno živčih višjih slojev.

Tako v svoji gospodski modrosti presoja gospoda pri direktorjih in ministarstvih.

In žalibog, podpirani od nesolidnih tipov iz vrst železničarjev, presoja in računajo nepogrešno. Kajti, kje ste vi vsi, ki se vam godi slabo in zdihujete pod pezo bede in krivice, da vas naša organizacija, ki se bori tudi za vas, ne vidi in ne pozna, da jim poveste drugo besedo? Kje ste vi vsi, ki režete tanke koščke kruha svojim gladnim otročičem, da skupno z nami zahtevate večje kose? Kje ste vi vsi, ki vas ne vidimo, a slišimo vaše tožbe, da vam je stanovanje podobno hlevu? Kje ste, ki vam bolniška blagajna dela krivico? Ali ste z onimi, ki so govorili v Zagrebu o elektrifikaciji železnice, a o vaši bedi niso govorili? Ako ste — mi ne znamo, ker vas v »Pravovarstveni« ne vidimo, — potem ne jadicajte in ne tožite. Ako niste hajd k nam, da bo z vami naš skupni klic še močnejši, da združeni in silni zavojujemo to, po čimur jadicujemo.

Med tem ko se brezvestni voditelji igračkajo z železničarsko bedo na kongresih in nezavedneži, ali bolje lizunske duše, poželjive na zgnjetene drobtinice, obračajo hinavsko oči, moramo mi, kar nas je s človeško naravo in s človeškimi čustvi, delati in krčiti pot, da dobimo, kar nam gre po zakonu (ki ga pa oni, ki bi ga morali, nočejo izvrševati) in kar nam gre kot razumnim ljudem.

Mi ne govorimo fraz, razun, če so fraze zahteva po kruhu, po zboljšanju našega žalostnega stanja. Mi nismo anacionalni, razun, če je anacionalnost zahteva po zboljšanju našega vsakdanjega življenja. Fraze o narodnosti s praznim želoceem v času, ko se bogatijo z narodnim imetjem razni »narodni« gromovniki, zavračamo. Mi nismo antidržavni, ako ni, seve, antidržavnost to, da vršimo intervencije, da zahtevamo izvršitev socialnih zakonov (o delavskih zaupnikih, volitev v bolniško blagajno), da zahtevamo za vse železničarje, nastavljenec in nenastavljenec to, kar jim kot železničarjem in kot ljudem v državi, ki se tudi imenuje narodna, gre. Mi ne bomo sklicevali konferenc in kongresov, da bi se na njih delali norca trpljenju in težnjam železničarjev, nego bomo, kot dosedaj zahtevali vse to, kar se nam je zagotavljalo in se zagotavlja v zakonih, odlokih in uredbah in kar smo že imeli v nenarodni državi.

Da to dosežemo, smo si svesti; počasi ali hitro, to je odvisno od železničarjev samih, kako bodo razumeli pomen edinstva in borbe in kako se bodo zavedali pomena prave svoje organizacije.

Kdor bo še nadalje stal s prekrižanimi rokami in čakal, da mu pečeni golobi sami zlete v usta, ali kdor bo še vkljub vsemu dosedanjemu »igračkanju režimske in direkcijske organizacije« se delal norca iz sebe in iz vseh, kakor klovni v cirkusu, ta naj ne jadicuje, ko mu kruli želodec, ali ga otročiček zaprosi za kruhek, naj ne stiska v žepu pesti, ako mu bolniška blagajna ne izplača bolzine, nego naj blagoslovlja klovniščino svojo in onih, katerim jo je pomagal igrati. Mi pa bomo šli, kakor dosedaj po trnjevi poti borbe in požrtvovanja, ali šli bomo kot dostojni ljudje, zavedajoč se sebe in svojega položaja, dokler ne zmagamo. Igračkali se nismo nikdar, igračkali se ne bomo nikoli, a igračkati se v imenu bednega železničarstva z železničarsko bedo več tudi ne bomo dovolili.

Volitve v bolniško blagajno.

Ministarstvo saobračaja se je po petih letih odločilo, da je razpisalo volitve v upravne odbore bolniške blagajne in sicer iz nam lahko razumljivih razlogov, ravno na nedeljo dne 13. septembra 1925.

Mislím, da ni potrebno ponovno ponavljati, kake krivice so se godile zlasti delavstvu pod dosedanjo upravo.

Dasi so volitve na nedeljo, naj se spomni sleherni železničar na to, da dobi delavec za slučaj bolezni izplačan le 70% ustavljenih prejemkov kot hranarino ter da mora še na te čakati po štiri mesece, spomni naj se na to, kako ga preiščejo zdravniki in kaka zdravila mu dajo.

Spomnimo se na to, da bolniška blagajna skozi 8 mesecev zadržuje izplačevanje babilčne pomoči in porodniške podpore.

V nedeljo, dne 13. septembra 1925 boste železničarji odločali, ali hočete še nadalje imeti tako slabo bolniško blagajno ter metati svoj denar proč, ali pa boste pri volitvah izvolili v odbor razredno-zavedne može in jim dali tako priliko, da odpravijo korupejo in ustvarijo res vzorno bolniško blagajno.

V te volitve bomo šli za:

1. Odpravo zloglasnega člena 62., po katerem dobite v slučaju bolezni kot hranarino le 70% ustavljenih prejemkov.

2. Odpravo omejitve glede predpisovanja zdravil.

3. Revizijo pravilnika o bolniškem in nezgodnem zavarovanju ter za točno izplačevanje vseh dajatev, katere se morajo zvišati.

4. Za avtonomijo te institucije, ki naj jo upravlja delojemalec, a delodajalec imej le pravo kontrole.

5. Izvojevanje bolniške podpore vpokojencem za slučaj bolezni.

Lista kandidatov je bila sestavljena na konferenci vseh podružnic dne 30. avgusta 1925 v Ljubljani, kjer je bilo zastopanih 23 podružnic ter je bila od vseh delegatov soglasno sprejeta.

Natančna navodila za volive in listo kandidatov dobite potom letaka ter obenem tudi kuverte.

Volitve se vrše 13. septembra 1925 od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne ter mora vsakdo oddati glasovnico v zaprti kuverti v svojem službenem mestu. Pri volitvah se mora izkazati s članskim listom, (izkaznica, s katero greste k zdravniku) katere si pravočasno preskrbite od Vašega načelnika.

Dolžnost slehernega železničarja je, da v nedeljo 13. septembra 1925 ne ostane doma, ampak gre voliti.

Dva razreda.

(Nadaljevanje.)

III.

V gibanju, ki se je pojavilo med železničarji, da se osnuje ena enotna razredno-zavedna železničarska organizacija, je čutili duh, da železničarstvo spoznava, da je razcepljeno, neorganizirano preslabo, da bi si zboljšalo svoj položaj ali da bi vsaj obdržalo stare (žalibog že do minimuma ukradene) pravice. To gibanje je krik trepeh. Ali obenem s tem gibanjem se je pojavila neka druga vrsta ljudi (ki so sicer stari intriganti, ali oblečeni nekoliko drugače), ki jih zaveden železničar takoj prepozna, kakšnega kova so. To so ljudje, ki po progri

in povsod kriče: »Ko se ustvari enotna organizacija, se tudi mi organiziramo.« Torej »ko se ustvari«. Zakaj pa še sedaj nočeš postati član obstoječe razredno-zavedne organizacije, da bo tako hitreje prišlo do enotne organizacije? Izgovor je vedno vreden takega človeka: »Ker nobenemu več ne zaupam.« Tak človek sodi vedno sam po sebi. On pove indirektno, da njegove obljube niso iskrene, da laže, samo da bi nekaj povedal, a ne misli tako in nikdar noče narediti tako, kakor govori. Tak človek se noče organizirati, ker mu je žal članarine, ker noče biti discipliniran član, ker hoče, da bi se drugi za njega borili. Saj se lahko še tudi sliši v pijanosti, kako govori: »Zakaj bi bil organiziran? Saj itak, ako kaj dosežete, tudi jaz isto dobim.«

Čuvajte se, železničarji, takih svojih kolegov!

Še bolj nevarni pa so oni, ki vidijo (o, ti niso neumni!), da ideja enotne organizacije zavzema čimvečje dimenzije in da je njeno ušvarjanje neizbežno, a so protivniki razrednega boja. Od njih boste slišali predloge: »Samo stanovsko se bomo borili, ostalo delavstvo (proletariat) nas nič ne briga. Mi smo železničarji, a rudarji nam malo mar.« Ti ljudje dobro znajo, da razredni boj slabi, ako ne bo proletarske solidarnosti, zato stavišajo takšne predloge. Zavedni železničarji pa dobro znajo, da je ves njihov napor zaman, da obdrže in zboljšajo svoje pravice, ako v tem boju ne bodo podpirani od drugih strok. Saj tudi vlak ne morejo voziti samo železničarji, ampak mu treba rudarjev, da preskrbe premog, kovičarjev, na popravilo stroje, vozove, mizarjev itd., vseh panog rokodelcev in delavcev.

V posebno vrsto pa stopajo oni, ki kriče: »Organizacija se ne sme pečati s politiko!«

Ta fraza je v današnji dobi najbolj nevarna za obstoj organizacije. In zato jo tudi slišite tako pogosto. Izgovarjajo jo poleg provokaterjev tudi nekateri dobri in vestni sodrugi, ker so suterirani od njih, ali so premalo zavedni pa samostojni. Govore o nji vsi oni, ki ne želijo prave, boja sposobne organizacije ter hoté istovetijo stranko in politiko.

Stranka in politika pa sta dva različna pojma.

Stranka, in to je delavska stranka, je organizacija, ki ima za cilj, da delavstvu pridobi pravice, ki so političnega značaja. Delavska stranka, ki tudi oznanja razredni boj, vodi delavsko politiko. To si treba dobro zapomniti: delavsko politiko. Član delavske (prave delavske, a ne kakšne psevdodelavske) stranke bi moral biti pravzaprav vsak delavec, ako hoče, da ne bo vedno sluga in suženj, nego enakopraven član človeške družbe. Strokovna organizacija pa vodi strokovno politiko. Ti dve besedi treba dobro razumeti. Ni nobenega gibanja v strokovni organizaciji, nobene zahteve, ki bi ne bila političnega značaja. To je strokovna politika, politika za doseg gospodarskega zboljšanja železničarja in delavca sploh. Biti torej nevtralen, pomeni biti mrtvo organiziran v mrtvi organizaciji. Nevtralna organizacija ne sme ničesar zahtevati, še prositi bi ne smela. Ker pa sta delavska politika in strokovna politika največkrat enega in istega značaja, se morajo razredno-bojevne strokovne organizacije (in tudi železničarska) »vmešati« v politiko in zahtevati svoje pravice. Dokaz je stanovanjski zakon. On enako za-

dene železničarje, kakor vse druge delavce in proti njemu so imele protestirati strokovne organizacije in delavska stranka. Drugi najnovejši dokaz je 3% delavski davek. Kdo ga bo plačal? Vsak delavec, bodisi železničar, bodisi rudar, bodisi kovinar, pek, krojač itd. Protestirati proti temu davku je političnega značaja (a ne strokovnega).

Torej, jasno je za vsakega, kdor iskreno in resno pretuhta, da politika iz strokovnih organizacij ne more biti izključena. Ona je bistven del organizacije. O tem bi navedli lahko brezbrojno dokazov, a te si naj vsak sam poišče.

Strokoven značaj v strokovni organizaciji imajo samo taki posli, kakor pri železničarjih sestava turnusa, zahteva, da se popravi kakšna baraka, da se da milo itd., vse to, kar je potrebno, da se neovirano in planomerno vrši služba. Vse drugo, vse intervencije, najsi bodo osebnega ali kolektivnega značaja, ki se tičejo zboljšanja gnotnega položaja železničarja, so političnega značaja.

Tako se mora razumeti beseda: politika.

Drugo je strankarska neodvisnost. Strokovne organizacije ne smejo biti odvisne od stranke. To pomeni, da so strokovne organizacije organizacijsko neodvisne od stranke. V strokovni organizaciji morajo biti organizirani vsi železničarji-proletarci, brez razlike na svojo strankarsko pripadnost. (Napačno se v vsakdanjem govoru sliši: politična pripadnost.)

Po narodi svojih namenov predstavljajo strokovne organizacije posebno, samostalno obliko proletarskih organizacij. Zato se ne smejo spuščati v nobeno strankarsko borbo, ne smejo se udeležiti nobeni stanki. In to je, kar treba razlikovati med besedami strankarska neodvisnost ali politična neodvisnost. Strankarsko se mora biti neodvisen, politično neodvisen biti je nemogoče, pa četudi bi to kdo hotel biti. Zato naj utihnejo oni, ki na škodo organizacije šepetajo ali kričijo: »Ven s politiko! Mi ne maramo politike!« Tudi takih se čuvajte, železničarji, in vedite, da oni, ki tako govore, govore to s posebnim namenom in v škodo organizacije. Zakaj ne kriče: »Ven s strankarstvom! Mi nečemo strankarstva!«? Zato, ker vedo, da bi s tem ne dosegli tega, kar hočejo, t. j. vzeti razredno zavedni organizaciji njen razredni značaj. Razume se, da kaj radi tako govore oni, ki žele, da bi jih slišala oblast (policija) in tako razgnala organizacijo. Demagogija, posebno z besedo: politika, je pogosto imela svoj željeni uspeh.

Dva razreda bijeta razredni boj na zemeljski obli. Eden za zboljšanje svojega življenskega položaja in za človečanske pravice, drugi za vedno večje povečanje svojega bogastva. Drugi je še trenutno močnejši, ker je bolj enoten in složen ter zaveden, ko nastopa proti prvemu proletarskemu, medtem, ko je prvi (proletariat) še nesložen in nezaveden ter v tej svoji nezavednosti nastopa celo proti samemu sebi.

Železničarji, dajte dober zgled vsem in bodite složni! Organizirajte se, ustvarite enotno, razredno-bojevno organizacijo in vaše razmere se bodo zboljšale!

Kaj piše »žolti železničar«.

»Stanovska zavest« ima naslov uvodni članek »Jugoslovenskega Železničarja« z dne 5. julija. Kaka ironija! — Ako smatrajo »žolti« tovariši pod besedo »stanovska zavest« denuncijantstvo, krivljenje hrbtenice, prilizovanje navzgor, ako mislite to, potem ste stanovsko zavedni, kajti pri tem delu ste neutrudljivi in delate, ako je potrebno, tudi čez uro.

Sicer pa je prav, da se pod to firmo »nacionalnost« zbira vse, kar se navdušuje za vse buržuazne neumnosti in za sedajni obstoječi red na železnici. Na eni strani razredno zavedni železničarji, na drugi strani ljulika in smeti, na eni strani težka borba za boljši kos kruha in za ustvarjanje boljše človeške družbe, na drugi strani vzgoja v pasjo ponižnost po receptu svetopisemskega Lazarja navzgor — policijske metode navzdol. To je program in smisel stanovske zavesti v praksi pri nacionalnih železničarjih.

Mi korakamo sicer počasi, a tem bolj sigurno k zmagi! Buržuaziji stalno donašamo vse naše težnje, pisмено kakor tudi ustmeno, buržuazija pa nam odgovarja s cinizmom in še z večjim terorjem nazaj, sedaj. — Pravimo sedaj — koliko časa še? Zaupanja ni veliko med nami, strahu je nekaternikom več v kosteh, kot hrane v želodecu, komaj da si upa svojeemu sotrpnu povedati, da še danes ni nič jedel — kajpak, strah je velik! —, s strahom opazuje okrog sebe, morda pa le prisluškuje kak strogo borben borec na svoja kosmata ušesa, da odda še goroko naprej še večjemu, stanovsko zavednemu borcu, da je ta in ta nezadovoljen in hujskač.

Zaletava se nek brezžičen strahopetec tudi v ss. Makuca in Žorga, češ da je združena organizacija delo teh izrazitih politikov, ki nimata dosti stanovskih interesov kot železničarja. Strahopetec ve prav dobro, da to ni res! Združeno železničarjev v eno samo razredno bojovno organizacijo je bilo delo železničarjev samih, ker jih je v to prisilil čas in razmere na železnici, največ ste pa k združenju železničarjev pripomogli vi hinaveci s svojim lakajskim obnašanjem, s slavnato armado 25.000 mož. Pri naši organizaciji je vsak član ene same skupne misli, in ta je — kako se osvoboditi kapitalističnih verig in hlapčevskih natur »žoltoborcev«, eno kakor drugo je v zvezi, eno in drugo je poguba delavskemu razredu, zato boj tem gnjilim razmeram.

Makuc in Žorga za svojo aktivnost nista dobila od železničarjev kot njihova zaupnika medalj in pohvale, kakor so to dobili drugi — ki so bili zaupniki buržuazije. Buržuazija boljše plača svoje lakaje, ako je to v njenem interesu. Toliko v vednost rumenemu tovarišu.

Sodrug! Bodite previdni s to lažnivo parolo: »stanovska zavest«, ker pod tem dežnikom se skrivajo buržuazni politični in gospodarski profiti, ta razcefrana fraza ima kvečjemu še pomen za kakšnega starega Radeckijevega veterana. V moderni dobi, v razvitku kapitalističnega gospodarstva, pa se mora delavstvo boriti z modernimi vojnimi metodami. Delavci celega sveta, ujedinite se! Eden bogat, drugi reven, eden dela po 10 do 12 ur na dan za napitnino, drugi celo življenje nič, pa živi v razkošju, ko eden izkorišča, mora biti drug izkoriščen, in to privede do boja, ker eden napada, drugi se mora braniti; to pa se imenuje razredni boj. Ponavljal pa se bo ta proces v zgodovini toliko časa, dokler ne bo zmagal močnejši, in ta je delavec. Kdor pa od nemaničev drugače misli, je v zmoti, tudi če včasih zatrjuje, da je rdeče pobarvan.

Zato, sodr. železničarji, oklenite se vaše razredno zavedne strokovne železničarske organizacije. Z jekleno voljo boste premagali vse težkoče, ne cepite dlak, — čas hiti, pazimo, da nas ne preteče, zavijajmo rokave in gradimo naprej na započetem delu.

Naj živi razredni boj! Sp. J.

IZ SEKCIJ.

SEKCIJA KURILNIŠKIH POMOŽNIH DELAVCEV.

SEKCIJA PROFESIONISTOV.

(Ker je večina točk splošnega značaja, zadevajo vse točke delavcev.)

Poročila o zadnjih intervencijah.

1. Povišanje urnin.

Urnine, ki so bile določene tekom lanskega leta, so zlasti v Ljubljanski direkciji daleč pod eksistenčnim minimumom ter odredene skrajno krivično. To je svoječasno priznala tudi direkcija ter obljubila, da bo izposlovala potreben kredit, da se bodo te krivice popravile in regulirale urnine.

V novih dvanajstih letih pa se krediti za delavske plače niso prav nič zvišali (direkcija sploh ni zahtevala večjih kreditov). Na zahtevo zaupnikov po povišanju urnin, je dala direkcija že navaden odgovor: nimamo kreditov ter sploh ne moremo preje reševati delavskega vprašanja, dokler ne izide novi delavski pravilnik. Pripomnila pa je direkcija tudi, da vsi privatniki znižujejo plače ter da moramo biti lepo pri miru in čakati, ker bo znižanje plač prišlo v poštev tudi za železničarje.

Sodrug, delavci in profesionisti! Ako bomo hoteli odbiti napad na naše že itak mizerne plače ter izvojevati za pošteno delo tudi pošteno plačilo in ne miloščino, tedaj je sedaj prav zadnji čas, da vstopite vsi v organizacijo. Po izgubljeni bitki bo tarnanje in kesanje prepozno.

Profesionisti, kolikor Vas je še v mrtvaškem društvu, odprite oči, stopite ven iz teme in organizirajte se v razredno zavedni organizaciji.

2. Določitev urnin po trimesečnem službovanju.

Po naredbi o urnih plačah se vsakemu profesionistu in delavcu določi ob vstopu v službo najnižja za njegovo kategorijo odredena urna plača. Po trimesečnem službovanju pa ima načelnik na podlagi njegovega službovanja predlagati uvrstitev v ono stopnjo urne plače, kamor dotičnik faktično spada.

To se skoro nikjer ne godi, ter načelniki puste ubogega delavca pri 3 Din kar celo leto.

Na tozadevno našo zahtevo smo dobili odgovor, da je kurilnica Ljubljana I. žepredlagala povišanje urnih plač za novo sprejete, medtem ko kurilnica Ljubljana II. tega ni storila.

Na to smo takoj opozorili g. načelnika kurilnice Ljubljana II.

Vsem sodrugom v kurilnicah, delavnicah, sekcijah in drugod pa naročamo, da zahtevajo za novovstopivše povsod po treh mesecih regulacijo plač, ako pa se načelnik brani to izvršiti, nam takoj sporočite.

Glede naravnost nesramno nizkih urnih plač, pa naj velja za vse delavstvo izrek: Majhna plača — malo dela.

3. Higijenične naprave v kurilnici Ljubljana I.

Ako je treba za delavstvo in za njegovo zdravje kaj narediti, zmanjka vedno kredita. — Kopalnica v kurilnici Ljubljana je še vedno nedovršena, ventilatorja ni, barake za izpiralce ni in vendar bi vse to stalo le par tisoč dinarjev. Kaj je pač upravi mar, če krepne par delavcev, bo vsaj nekaj nezadovoljnih ljudi manj na svetu.

Kredita pa je bilo zadosti za novo (z oljnatimi barvami) preslikanje komaj pred dvema leti novo postavljenega stanovanja (inž. Ogrisinc — inž. Dolinschek), kredita je bilo dosti, da se je vrglo dva čuvaja iz čuvajnice ven ter se naredilo krasno vilo za gospoda inženerja gradbenega oddelka.

Za higijenične naprave ni kredita, vendar je baje direkcija za prihodnje leto predlagala tozadeven kredit. Začasno pa je odločila, da naj postavi kurilnica barako za izpiralce iz starega materijala. G. načelnik kurilnice I! Delavstvo zahteva, da se začne baraka takoj graditi.

4. Delavske obleke.

Direkcija je pristala na to, da strokovnikom (pri drž. železnici) pripada službena obleka, samo je treba pravilnik o službeni obleki spremeniti ter vstaviti strokovnike v tabelo 6.

Obleka za profesioniste in delavce v kurilnicah bivše južne železnice je narejena, pa ne iz državnih kreditov, ampak je denar za to obleko zapustila bivša južna železnica, da se bodo delavci še enkrat spomnili na »stare čase«.

Ker pa je nekaj obleke premalo, jo bodo dobili v prvi vrsti oni, ki imajo najmanjše plače, najbolj umazano delo in največ otrok doma. Za temi pridejo šele drugi. To pa seveda le pri bivši južni železnici.

Delavci, kdaj bomo izpregledali?! Ali ni zadosti, da smo izgubili že vse pravice, ali naj pridemo tako daleč, da bomo morali hoditi nagi na delo?

Naša zahteva je: Delavno obleko mora dobiti sleherni delavec in profesionist pri železnici, to obleko mu mora preskrbeti država. Da pa bomo dosegli to, je potrebna močna enotna organizacija ter vsak profesionist, ki je še član društva profesionistov, naj se zaveda, da razdira enotnost, da podpira upravo, da nas lože izkorišča, da dela zločin ne samo sam nad seboj in svojimi otroci, ampak tudi nad vsemi svojimi sotrpini.

Le enotno organizirani profesionisti in delavci si bomo zamogli izvojevati svoje pravice.

5. Nove akordne premije.

Kurilnica Ljubljana II je bila zlasti kar se tiče premij pomožnih delavcev vedno zapostavljena napram kurilnici I.

Na ponovne intervencije pri direkciji, smo dobili tako od dr. Borka kot od načelnika mašinskega oddeljenja zagotovili, da se bo ta stvar uredila s 1. aprilom 1925. Danes je že september 1925 pa še ni o kakih premijah za delavstvo ne duha ne sluha.

Pri zadnji intervenciji v tej zadevi smo dobili odgovor, da naj bomo lepo tihi, ker se drugače lahko pripeti, da jih bodo še onim na bivši južni železnici vzeli.

Mesto, da bi se direkcija brigala za kredite, da bi na kak način povečala plače delavstvu, pa celo grozi, da bo zmanjšala urne plače in postlabšala že itak neznosen položaj delavstva.

Kar pa trosijo okoli nekateri delavci, da je organizacija odbila ponudbo direkcije, da bi se delavcem na južni železnici odvzelo polovico premij in jih dalo na državno železnico, je to navadna laž. Organizacija bo slej ko prej stala na stališču, da pribori delavstvu na prejšnjih progah stare železnice take prejemke, kot jim gredo, da bodo zamogli dostojno živeti, stvar delavstva pa, da se organizacije trdno oklene ter jo v boju vedno podpira.

SEKCIJA PROGOVNEGA OSORBJA.

Dne 12. avgusta 1925 je sprejel g. načelnik gradbenega oddeljenja tričlansko deputacijo progovnih obhodnikov.

1. Izplačilo progovnega pavšala progovnim obhodnikom. Tozadevno je g. načelnik deputaciji obrazložil, da je ljubljanska direkcija vse tozadevne predloge s seznama poslala dne 8. avgusta 1925 Generalni direkciji v Beograd.

Sedaj ima celo zadevo Generalna Direkcija v rokah, na katere podlagi bo prišlo do končne rešitve in izplačevanja pavšalov progovnih obhodnikov. (Po nad polletnih intervencijah se je direkcija vendarle zganila.)

2. Izraba dopustov. Ker sta progovni sekciji Maribor glavni kol. in Zidani most dali progovnim mojstrom navodila glede izrabe dopustov s tem, da uslužbenec ne smejo ob poletnem času izrabiti vsega njim pripadajočega dopusta v teku poletnih mesecev, je gospod načelnik omenil, da se ne nasprotuje osobju glede izrabe dopustov, le to da ne more direkcija dopuščati, da bi izrabljalo večje število nahajajočih se v območju posameznih prog dopuste naenkrat. Sploh pa da se gre kolikor je v moči z dopusti osobju na roko in bodo tozadevno progovne sekcije primerno obveščene.

3. Izmenjave spojnih vijakov na progih od strani progovnih obhodnikov (sekcija Zidani most—Zagorje). Na tozadevno intervencijo je g. načelnik povdarjal, da progovni obhodniki niso nikakor primorani nerabne spojne vijake pri tračnicah v večjih partijah na progih izmenjavati, ker se ne more zahtevati, da bi progovni obhodniki nosili po 50 ali več vijakov v nahrbniku po progah. Večje partije nerabnih raz spojk visečih vijakov treba da izmenjavajo delavske skupine, ne pa progovni obhodniki.

V slučaju potrebe glede izmenjav vijakov je treba da progovni obhodniki g. progovne mojstre o tem obvestijo, da odredijo potrebno delo s progovnimi delavci.

4. Glede izplačilnih listkov se bo potrebno ukrenilo in tozadevno delavstvu ustreglo.

5. Intervencija gledečasne odtegnitve pomožnega čuvaja A. V.

G. načelnik je vzel zadevo na znanje in obljubil, da se bo zadeva v pravičnem smislu rešila.

Pri tem pa moramo zopet pripomniti, da se gre tu za uslužbenca, kateri je z začasno odtegnitvijo kazni že 31. maja 1925 prestal. Sedaj pa hoče g. načelnik zopet z neko ponovno preiskavo ozir. revizijo na dan, kljub temu, da je zadeva za enkrat bila rešena in nobenega uslužbenca se za en prestopok ne bo seveda dvakrat kaznovati hotelo.

Samovoljna odredba progovne sekcije Maribor gl. kolodvor. Progovna sekcija Maribor gl. kolodvor je vsled premestitve sekcijske meje med Celjem in Mariborom na vlakojavnicah brez vednosti direkcije vpeljala 24/24urno službo. Pripomniti je treba, da se je obenem vpeljala tudi izmenjava v službi mesto ob jutranji 7. uri, ob 18. uri zvečer. Služba na vlakojavnicah je važna in odgovorna. Ako se pa vlakojavničarjem hoče v splošnem naprtiti 24/24urna služba, potem bo treba o tem tudi javnost obvesti.

ti, da bo tudi potujoče občinstvo znalo v slučajih nesreč vpoštovati to važno službo. Nadalje so izmenjave v službi vlakovjavilničarjev ob 18. uri zvečer, ko niso isti spočiti, kar bi sekcije morale vedeti, nekako čudna določba.

O tem je g. načelnik omenil, da se bo tozadevno v čimprejšnjem času okrenilo, da se bo uvedla zopet 12/24urna služba z izmenjavo v službi ob jutranjih urah.

SEKCIJA PREMIKALNEGA IN SEKCIJA KRETNISKEGA OSOBLJA MARIBOR.

Gotovi višji trdijo, da so premikači največji gospodje od vsega postajnega osoblja: »Le pogledajte jih že spet sedijo. Oh to so ljudje, 12 ur so na železnici, 24 ur pa spijo doma. Saj tudi lahko, visoko kilometrine dobijo, v novejšem času še celo nočne doklade. Da, da, pa še niti zadovoljni niso.«

Oglejmo si enkrat z nepristranskim očesom te toliko obrekovane reveže, po domače zamazane premikače, kakor se marsikdo blagovolji izraziti. Prvič je ta služba kaj nevarna, odgovornosti polna, in pod milim nebom. Nobeden ne ve, če pride zdrav ali sploh živ iz službe. Kdor ve kaj se reče celo deževno pomlad ali jesen prebiti v službi pri premiku, ta jih bo pomiloval. Ko pa pride huda zima, si pa lahko predstavlja vsak lajik (neželezničar) kako prijetna služba je to, posebno ponoči, poštene obleke pa tako nobeden več nima. Kaj pa je z odgovornostjo? Odgovornost je lepa reč, kdor kaj samostojno dela, je za to odgovoren in sme biti na to ponosen. Pa zakaj odgovoren biti pri premiku to je drugo. Po večjih postajah vse pritiska na premik, nujno k skladišču, nujno k tehtnici, vlak more biti gotov, stranke čakajo na voze, nujno tir izprazniti, ker se rabi za uvoz, samo nujno, nujno itd. Da se pri takih razmerah naglo premika, je logično, če gre dobro, velja, če se pa kaj zgodi, sledi kazni. Ker za vsako malenkost so velike kazni. Če voz cekljo zbije, če zavora slučajno odpove in se pri malenkostnem trčenju kaka deska poškoduje, kar je zelo lahko, bodisi vsled tovara ali pa da je dotična deska ali čelni steber črez rast žagan. Seveda je to gospodi od direkcije vse eno, plačaj kazni in gotovo. Pa recimo, da so malomarneži, katere je treba s kaznijo prisiliti, da bodo bolj vestno svojo službo vršili. Ali ne! So ljudje, katere je šef edinice, ki še najbolj pozna svoje podrejene, ocenil z: »prav dobro in celo odlično«, pa morajo vseeno za vsako malenkost kazni plačati. In kaka vrtočavost vlada pri izrekanju kazni; dokaz: eden pobije, seveda ne nalašč, 2 voza, kazni: 10 Din, drugi en voz 20 do 40 Din kazni, tretji plača za par preperelih deskic 100 reci sto in še več dinarjev, pa so vsi dobro ocenjeni. Nikjer nobenega prizanašanja nobenega sočutja, samo kazni in kazni. Sem radoveden, če bi premikači iz tega izvajali konsekvence ter začeli tako-le bolj po predpisih delati in se predpisov držati, kakšen krič bi postal, iz najbolj lojalnih in mirnih ljudi bi naredili upornike in bog ve kaj še vse.

Sponašanje doklad pa tudi na mestu, ker te ne znašajo v kupni moči nikdar tega kar so premikači že imeli.

Zato pa vam kličem sotrpini: vsi v našo organizacijo, ker le v slogi je moč, katero rabimo za doseg boljšega materialnega stališča in človeških pravic.

Iz Zagreba. V Zagrebu — zlasti na postaji Zagreb—Sava je bilo do nedavna skoro vse premikalno in kretniško osoblje organizirano pri jedino zveličavni »Zvezi jugoslovanskih nacionalnih železničarjev« ter so bile temu primerne tudi naše delavne razmere.

Premikači in kretniki moramo delati službo v turnusu 12/24, prostih dni sploh ne poznamo, nočnih doklad sploh ne dobivamo, pri premiku so ljudje že po deset in več let, pa do danes še niso nastavljeni itd., itd.

Korporativno smo sedaj po zadnjem kongresu Zveze s 1. septembra 1925 odstopili skupno 202 železničarja naenkrat od te »odrešilne organizacije«, katere prvi cilj je: pošiljanje brzojavk ministrom in raznim direktorjem ter prome-nadni koncerti na Zrinjevcu. Dvestodva železničarja.

Sedaj Vam podamo roko, sodrugi iz Slovenije, ter bomo ramo ob rami z Vami, se borili v razredni zavedni organizaciji za naše pravice — za naš kos kruha.

ZA MANIPULANTE, NADKRETNIKE, BLOKOVNIKE IN PROGОВNE PAZNIKE TER SVETILNIČARJE.

Na naše predstavke, ki smo jih vložili potom parlamenta na ministra saobračaja, smo dobili od g. ministra naslednji odgovor:

»Na Vaše pitanje o razvrstavanju nižeg železničarstva, upućeno mi 17. junija 1925. god., čast mi je odgovoriti Vam sledeče:

Vozovodje, koji su imali potpuno zakonsku kvalifikaciju, razvrstani su u III. kategoriju činovnika. Oni pak, manipulanti, koji su razvrstani u I. kategoriju zaničnika, a imaju i ispit za vozovodje i kvalifikaciju po čl. 8. zakona o državnom saobraćajnom osoblju za III. činovničku kategoriju, ne otpravljaju službu vozovodje, jer nemaju svojih partija, te prema tome ne mogu se sada prevesti u III. kategoriju činovnika, sve dotle se ne uprzone mesta za položaj vozovodje i ne budu odpravljali to dužnost.

Između rukovoca blok-signalna, desetera (progovni paznik) i nadskretničara nema službenika, koji imaju zakonske kvalifikacije za I. kategoriju zaničnika po čl. 10. zakona, odnosno čl. 7. uredbi o razvrstavanju, izuzev jednog desetera, čije je zvanje predviđeno u II. kategoriji zaničnika, zbog česa se on ne može prevesti u I. kategoriju zaničnika sve dotle, dokle ne bude otpravlao posao i službu, koja odgovara toj kategoriji.

Svetioničari, to su službenici u resoru Pomorske Uprave, i oni su po Uredbi predviđeni u II. kategoriji zaničnika, a takvi službenici ne postoje kod Oblasnih Železničkih Direkcija, već samo lampisti, čije je mesto po Uredbi u kategoriji služitelja, gde su i provedeni.

Ministar saobračaja: A. M. Radojević.

Odgovor ministarstva smo priobčili v hrvaščini. Proti tej rešitvi ministra smo vložili ponovno predstavko, ki ovrže trditve, na katere se sklicuje odgovor. Kakor hitro dobimo rešitev, jo priobčimo.

SEKCIJA VLAKOSPREMNEGA OSOBLJA.

Dne 31. avgusta 1925 se je vršila pri prometnem odelenju direkcije drž. železnice Ljubljana ponovna intervencija radi:

1. Poprave pravilnika o sporednih pri nadležnostih (premik, povišanje kilometraž pri tovornem vlakih);
2. določitev ranga;
3. službene obleke;
4. vlakovnih zapisnikov;
5. razdelitve pisarniških potrebščin in še nekaj drugih točk.

O rešitvi bomo poročali prihodnjic.

DOPISI.

Borovnica. Tukajšnja podružnica Železničarske strokovne in pravovarstvene organizacije priredi v nedeljo dne 6. septembra t. l. vrtno veselico v prijazni dolini pod »dolinskim« mostom, katere čisti dobiček je namenjen podpornemu skladu. — Spored bogat. Sodeluje tudi pevsko društvo »Cankar« iz Ljubljane. — Za dobro okrepilo je v obilni meri pripravljeno. — Sodrugi iz Ljubljane, kakor tudi s proge Brezovica—Rakek, se najvljudneje vabijo, da isto polnoštevno posetijo. — Vlakovne zveze jako ugodne. Odhod iz Ljubljane ob 14.25, povratek zvečer. — Začetek ob 4. uri popoldne. — Veselični odbor.

Javni železničarski shod v Ljubljani.

V nedeljo 23. avgusta t. l. se je vršil v veliki dvorani Mestnega doma javni železničarski shod, z dnevnim redom položaj železničarjev. Shod je otvoril sodrug Ogrin in pozdravil navzoče in predlagal, da se izvoli predsedstvo. Za predsednika shodu je bil enoglasno izvoljen s. Valenčič, ki je pozdravil navzoče in se zahvalil za vsu dano zaupanje ter zagotovil, da dobi vsak besedo. Kot prvemu je podelil s. Ogrinu. Sodrug Ogrin je razložil položaj železničarjev, njih socialno bedo, brezpravnost in težek boj železničarjev za zboljšanje svojega položaja. Za rešitev socialne bede železničarjev so jim bile dane same obljube, da pa to v bodoče železničarje ne more zadovoljiti. Navajal je nujno potrebo zboljšanja bednega stanja železničarjev, upostavitve enotne močne in razredno zavedne železničarske strokovne organizacije v

celi državi, potom katere edino bo mogoče železničarjem zboljšati si življenske razmere. (Odobranje).

Kot drugi je govoril s. Golmajer, tajnik strokovne komisije v Ljubljani, ki je v jednatih besedah opisal položaj ostalega delavstva: rudarjev, kovinarjev, lesnih delavcev in drugih v znislu skupnega nastopa za zboljšanje socialnega položaja celokupnega delavskega razreda v Jugoslaviji ter izrazil solidarnost celokupnega delavstva Slovenije z železničarji, ostro je kritiziral postopanje vlade, ki štiti kapitaliste in hoče znizati v državnih rudnikih rudarjem plače in izkorišča delavstvo v državnih obratih, posebno pa je nastopil proti upravi drž. železnice, ki preganja strokovne funkcionarje. Krepko je nastopil proti preganjanju tajnika združenih železničarskih organizacij, ki ga je uprava drž. železnice na naglo premestila iz Ljubljane v Beograd, ne mogoče iz službenih razlogov nego zgolj z razloga, ker je uvidevala, da dela v interesu združenja strokovnih železničarskih organizacij in je na knco svojega govora predložil **protestno resolucijo strokovne komisije Slovenije.** (Odobranje.)

Resolucija

je ista kakor je bila sprejeta na protestnem shodu v Mariboru, glej dopis protestni shod v Mariboru.

Kot tretji se je prijavil k besedi sodr. Marcel Zorja, ki je v svojem govoru nastopil proti izkoriščevalni politiki vlade in kapitalistov v Jugoslaviji, nameram znižanja plač železničarjem, proti naraščajoči druginji, deflacijski politiki vlade, ki na umeten način dviga vrednost dinarja, proti za delavce škodljivi carinski politiki, proti neizvedbi in poslabšanju socialne zakonodaje, bolniškega, nezgodnega in starostnega zavarovanja, za zaščito delavcev. Vlada odpravlja potom naredb in odlokov in poslabša že uvedene socialne zakone. Potom odloka vlade se ukinjejo zaupniki, ki so v zakonu o zaščiti delavcev priznani pri železničarjih in rudarjih, češ, da to povzroča kršitev discipline. Ostro je napadel kategorijske organizacije kot žolte organizacije, ki škodujejo železničarjem in delajo v korist kapitalistom. Kot dokaz je navedel nekaj slučajev izdajalskega dela teh organizacij. Opozoril je, da se predsednik društva strojevodij, Pavle Dežman, ni upal odgovoriti ter je mirno pogoltnil članek v Strokovni Borbi šte. 46. dne 14. decembra 1923 leta, ki je bil na njega naslovljen. Dopri-nesel je dokaz, da je društvo strojevodij na kongresu strojevodij v Beogradu minulega leta zelo veliko škodovalo železničarskemu gibanju in se je tam zelo širokoustil in hvalil predsednik društva strojevodij (imenoval ga je predsednika krumirskega društva) se trkal na prsi in rekel »jaz edini sem preprečil 24urni protestni štrajk 3. avgusta 1923 državnih nameščencev in železničarjev.« Za to izdajalsko delo je bil odlikovan z zlato medaljo. Sodr. Marcel je povdarjal, da si morajo železničarji še nekaj za bodoče zapomniti namreč to, da je na kongresu strojevodij predlagal strojevodja Žečič iz Siska, da naj se predloži parlamentu in zahteva revizijo Službene pragmatike in črtanje člena 5. in 78. (prvi člen govori o odpustitvi iz službe železničarjev, ki ne trbijo v vladni radikalni rog, drugi govori proti samoohranbi železničarjev t. j. proti pasivi in štrajku). Vsi navzoči delegati društva strojevodij z Dežmanom na čelu so nastopili proti temu predlogu in zahtevali, da ta dva člena ostaneta v pragmatiki in to je bilo ravno takrat, ko se je Davidovičeva vlada sama pripravljala, da predloži parlamentu, da se ta dva člena črtata. Tako je, sodrugi, sedaj veste zakaj ni imel uspeha protestni štrajk za izboljšanje službene pragmatike. Tako izdajalsko delo si je treba zapomniti železničarji in delavstvo mora zastaviti vse svoje sile, da uničijo te žolte protiželezničarske kapitalistične organizacije, ki se stavijo direktno v službo kapitalistov. G. Hribar je enemu našim sodrugom dejal, da on ne pozna točno železničarskih stvari, vse te zadeve ima **podpredsednik radikalne partije v Sloveniji Pavle Dežman**, da naj se na njega obrne. Naši sodrugi pa s štrajkbherjem ne govorijo (burno odobranje). Sedaj veste, kdo je zastopal vaše interese in v bodoče pri volitvah v bolniško blagajno in delavske institucije si je tre-

ba te osebe, Dežmana in kompanijo, zapomniti in na listi, kjer se nahajajo ti izdajalci je treba, da železničarji vsi kot en mož glasuje proti njej. Vedite, ako se vam na shodih in drugje hlinijo, da bodo v danem trenutku, ko bi imeli zastopati vaše interese, izdali vas in delali v korist kapitalistom. Seveda ima potem železn. uprava pogum, da preganja železničarske zaupnike opozarjal bi vas, da preganjanje sodr. J. Stankota ni preganjanje osebe same kot take, nego je to početek preganjanja strokovnih organizacij in naš boj je načelni boj za uveljavljenje koalicijske svobode, t. j. svobode združevanja. V trenutku ko se je 6 železničarskih organizacij združilo v eno močno organizacijo in je ona odgovorila, da bodo vsaki udarec parirala s protiidarcem, je zagrozil g. ravnatelj Borko, da ima močno roko, da bo udaril, da se ne boji revolverjev (in še razne politične stvari je klatil) ter robantil napram deputaciji železničarjev. Premestitev s. Stankota ni tako enostavna stvar, nego je to pojav, ki hoče preprečiti, da bi duševni delavci sodelovali v boju z ročnimi delavci proti kapitalistom. Zato je tudi dejal g. Borko Stankotu, da se je odstranil s prave poti. Sodrugi to so besede, ki nekaj drugega pomenijo. One pomenijo, da hočejo kapitalisti duševne delavce odvojiti od ročnih delavcev in veste kaj pomeni to? Otežkočanje boja proti izkoriščevalcem delavstva. Marsikateri izmed vas si misli, kako to, ko gre za premestitev uradnika, protestira vse! Da, sodrugi, to je treba drugače razumevati. Ost te premestitve je namenjena organizaciji in ne osebi. Po vsem napačno je mnenje nekaterih železničarjev, osobito nekaterih strojevodij, da bi si mogle posamezne kategorije ali pa sami ročni delavci poboljšati svoj položaj, še manj pa, da bi se zamogli rešiti, oziroma osvoboditi izpod kapitalističnega jarma brez sodelovanja duševnega delavstva. Ako mi sedaj vidimo malo duševnih delavcev v naših strokovnih organizacijah, je to le dokaz, da si jih delavstvo za sedaj še ni znalo pridobiti, jih povede skupno v boj proti kapitalističnemu razredu. Duševni delavci se nahajajo v veliki bedi in siromaštvu. Kriza duševnih delavcev, takozvanih intelektualcev, ni kriza intelektualcev samih, nego pokazuje celokupno krizo meščanskega ustroja. Nahajamo se v dobi, ko meščanska družba preneha biti nositeljica kulture, s tem tudi preneha vprašanje duševnih delavcev, intelektualcev uradnikov, biti vprašanje meščanske družbe in postane zgolj vprašanje proletarijata. Usoda intelektualcev bo končno določena v nasprotstvu med delom in kapitalom. Pomankanje in beda duševnih delavcev, nazadovanje kulture, to so mednarodni pojavi, ki obsegajo tudi zmagovite države. Umetnost, veda, tehnika, literatura so hlapec buržuazije. Meščanska kultura je v razsulu. Vzgoja nazaduje. Ako se hočejo duševni delavci osvoboditi je potrebno, da uvidevajo, da se morajo kot zavezniki delavstva boriti proti kapitalistični družbi; zmaga ročnega delavstva pomeni tudi osvoboditev duševnega delavstva. Da se duševni delavci v nekaterih državah tega že zavedajo, nam dokazuje dejstvo, da so se v Franciji učitelji prijaviли za vstop v delavsko zvezo. Iz tega razloga gledam povsem drugače na premestitev sodr. J. Stankota. Železniška uprava hoče z preganjanjem posameznika preprečiti, da bi uradniki in delavci se skupno borili za poboljšanje svojega položaja. Nastop ravnatelja Borkota pokazuje, da čakajo železničarje še težki boji in da je nujna potreba upostavitve enotne in močne razredno-bojevene železničarske strokovne organizacije, ki bodo v stanu braniti interese železničarjev in izvojevati poboljšanje plač in uvedbo dobre socialne zakonodaje, bolniškega, nezgodnega in starostnega zavarovanja in končno osvoboditi delavski razred. (Odobranje).

Sodr. Marcel je končno predlagal sledečo resolucijo:

Resolucija.

Na javnem shodu v Ljubljani dne 23. avgusta 1925 leta zbrani železničarji in drugo delavstvo ugotavlja:

Da je beda delavstva v Jugoslaviji vsled neverjetno nizkih plač dosegla skrajne meje zdržljivosti, da pa pripravljala kapital kljub temu novo ofenzivo na delavske plače, kar je očitno v organizaciji zvezi z deflacijsko politiko vlade;

da kljub naraščanju vrednosti dinarja sene živlenskim potrebščinam ne padajo in da je draginja znatno hujša kakor v sosednih državah;

da vlada povišuje carine na delavstvu potrebne industrijske izdelke, ki jih mora Jugoslavija uvažati, v to svrhu, da zaščiti dobičke domačim kapitalistom na račun delavskih konzumentov;

da se vlada še vedno upira izvedbi socialnih zakonov v zaščito delavstva, kar je direktno korist državnih in privatnih kapitalističnih podjetij;

da je državna uprava kot prva začela v svojih podjetjih (državnih rudnikih in na železnici) pritiskati na znižanje že itak bednih delavskih mezd in

da je toraj naše domnevanje utemeljeno, da namerava vlada vsled take svoje izkoriščevalne gospodarske politike na novo pričeti s preganjanjem delavskih strokovnih organizacij, ki so naša edina obramba proti kapitalističnemu izkoriščevanju.

Zato gleda danes tu zbrano delavstvo na niti službeno, niti disciplinarno utemeljeno premestitev tajnika železničarske strokovne organizacije, Jurija Stankota, iz Ljubljane v Beograd kot na nov napad državne železniške uprave na pravico združevanja železniškega delavstva in kot poskus, da zaduši že v kali gibanje za združitev železničarskih strokovnih organizacij;

vsled česar najodločnejše protestira proti vsaki kršitvi v ustavi zajamčenih nam koalicijskih pravic in proti nasilni premestitvi železniškega uradnika Jurija Stankota iz Ljubljane v Beograd, kar se je najbrže izvršilo po inicijativi tukajšnjega železniškega ravnatelja dr. Borkota in

zahteva, da se premestitev Jurija Stankota takoj anulira in opusti vsako nadaljnje preganjanje funkcionarjev organizacije ter končno pozivlja vse železniške delavce in uslužbence, da se še tesneje strnejo v enotno in močno organizacijo in vse delavstvo Jugoslavije, da pospeši svojo združitev v enotne strokovne zveze, ker edino enotno organizirane strokovne organizacije nam morejo ohraniti naše skromne zakonjone pravice in boljši socialen in ljudem primeren gnotni položaj.

Protestni shod v Mariboru.

V Mariboru se je vršil v četrtek dne 29. avgusta protestni shod železničarjev, ki je bil kljub kratkemu času za agitacijo dobro obiskan. Shodu je predsedoval naš stari veteran s. Osmec, ki je takoj uvodoma naglašal, da so prve žrtve že tu. Ravno tako, kot pred 30 leti, ko se je železničarje preganjalo in premeščalo tako daleč, kot je to sploh bilo mogoče. Ni bilo treba mnogo, dovolj je bilo, ako je birokracija izvedela, da je ta in ta član železničarske strokovne organizacije, že je bilo premeščenje tu. Toda nič se bati! To je dobro znamenje da smo na pravi poti. Sodr. Stanko je prva žrtov našo se lepo razvijajoče se enotne ter zedinjene železničarske organizacije.

— Kot govorniki so nastopili sodrug: Bahua, Golmajer, Kores in M. Žorga. Govorniki so žigosali nastopanje dvoreznega gospoda, ki misli, da je on tisti, ki je iznašel smodnik, pa ga ni. G. direktor Borko bi bil moral vsaj 30 let preje na svet priti, da bi mogel s podrejenim mu esobjem tako nastopati, kot je nastopal proti tistim štirim sodrugom, ki jih je poklical dne 8. julija predse v svrhu, da bi se nekaj razgovarjali, ni pa jim dal besede, ampak kot velik »demokrat« si pridržal besedo sam sebi. Nastop gosp. Borka pa se v obče ne da opisati in lahko rečemo, da zastoj posegamo v zgodovino železnice za 50 let nazaj in ne najdemo primera. In kaj so pravzaprav zakrivili ti štirje sodrugje? Nič drugega kot da stoje več ali manj v prvih vrstah železničarske strokovne organizacije in da so nastopili na železničarskih shodih kot govorniki ali pa samo kot sklicatelji ali predsedniki. Kot taki so storiili samo svojo dolžnost, da so naglašali, da se železničarjem krivice gode, da se jim od strani nove uprave rušijo stara prava, katera so posedovali že desetletja. Poleg mizernih plač se jim je odvzelo že skoraj vse pogodnosti, ki so tvorile izvesten del njihovih prejemkov. Ali naj ponavljamo vse to? Mislamo, da ni treba. To vemo vsi predobro, ker čutimo, in tudi birokracija ve vse to, saj smo ji že ne-

šteto spomenic predložili, ne samo v Ljubljani, ampak tudi v Beogradu. Toda namesto, da bi se storjene krivice popravile, se delajo še nove. Gospod direktor je objubil v marsičem remeduro in mi smo stavili vanj zlasti v začetku velike nade. Saj se je reklo, ko je prišel, da je on naš Mesija, ki bo vse krivice popravil. Toda razočaranje je velikansko. Razen prijaznosti, s katero novi gospod direktor s prva ni štedil, ni bilo ničesar drugega. Niti novih krivic ni znal ali hotel novi gospod preprečiti. Zlasti delavci bi mu tozadevno lahko zapeli marsikako. Stare okoričene legitimacije so bile delavcem odvzete in so za to dobili neke lepenke, ki značijo na stoletno zaostalost. (Upamo, da naša vlada ne bo pozabila iste letos v Parizu razstaviti v Jugoslovanskem paviljonu za lepe umetnosti!) Te lepenke bi naj imele po zagotovilu g. dr. Borka popolnoma enako vrednost, kakor so jo imele legitimacije s trdimi platnicami. To pa ni res. V Srbiji, ki tvori del Jugoslavije, ni treba delavcem tistega »Viehpassa« za brzovlake, ki se sicer imenuje potrdilo načelnika, da si more delavec kupiti karto. V Sloveniji, kjer so železničarji vse take stvari imeli že davno pred prevratom, so sedaj za Srbijanci! Pri bolniški blagajni se mizer na uprava ni niti za las zboljšala. Razlike na plačah so vsi delavci v državi do Zagreba dobili (razen za en ali dva meseca), samo v Sloveniji ne. Tu nam dolguje že za 10 mesecev. Na to more biti gospod direktor res ponosen. Ako pa smo katero »dobroto« prezrili, pa bi prosili gospoda ravnatelja, da bi nas blagovolil spomniti na isto. Mi namreč nismo tako hudobni, kakor nas on sodi, in nočemo mu v najmanjšem krivice delati. Če namreč ni mogel g. dr. Borko svojih obljub izpolniti in ni mogel železničarjem ničesar nuditi, tedaj nikakor ne gre, da on vzame enostavno velik plašč, pa hoče vse upravičene zahteve kratkoma zakriti, potem pa reči: Železničarji so zadovoljni, oni ničesar ne zahtevajo, pač pa so krivi nekateri hujškači, katere pa bom enostavno z mojo železno pestjo uničil! Gospod ravnatelj, Vi se motite! Edini hujškač je nesposobna, a zato tem bolj reakcionarna železniška uprava, ki je mnenja, da živimo še v začetku 19. stoletja. Gospod direktor je grozil tistim štirim sodrugom, da bo udaril in da se bo znala uprava znebiti takih nezadovoljnih elementov, ker čaka dosti brezposelnih, ki bodo dobri državotvorni elementi. Mi sklepamo iz teh besed, da je sodrug Stanko torej prvi obrok in da je vsekakor tukaj gospod Borko bolje držal svojo besedo, kot jo je držal glede poprave krivic železničarjem. Toda še enkrat naglasimo, da je gospod prišel vsaj za 30 let prepozno na svet. Bili so že drugi davno pred njim, ki pa niso oddaleč v taki obliki kazali svoje olike, pa so morali iti in železničarji pa so ostali. Betmann-Hohlweg je rekel v času svetovne vojne krilate besede, ki veljajo tudi za druge: »Gorje državniku, ki ne pozna znamenja časa!«

Železničarji po ogromni večini protestiramo najodločnejše prvič proti nekavalirskemu nastopu gosp. ravnatelja proti našim zaupnikom kakor tudi premeščanju sodruga Stanka in končno protestiramo tudi proti trditvam direktorja, da bi bila večina železničarjev »sedanjim položajem zadovoljna. Resolucija in brzovavka na gosp. ministra saobračaja je bila soglasno sprejeta in odposlana na njegov naslov.

Upamo, da bo g. minister to zadevo bolj hladnokrvno presojal in da bo premestitev sodruga Stankota razveljavil. Prestavitev v današnjih časih pomeni malo manj, kot da bi bil dotični odpuščen. Tembolj pa je ista huda, če se maleda uradnika premesti v — Beograd, kjer ni stanovanj in kateri se ne more od svoje družine kar tako ločiti. Gospod ravnatelj Borko to ve, saj je tudi on bil prestavljen, dasi boljše situiran in vendar je to občutil kot krivico. Zato se ne bi smel kot demokrat sam proti svojim tovarišem, ki so morda malo drugačnega mišljenja kot on, posluževati takih brutalnih sredstev. — Sicer pa naglašamo kljub »železni roki«, da se pustimo morda zlomiti, ampak nikoli upogniti. To znajo morda zvezarji, ampak mi se bomo bojevali za svoje človeške pravice proti vsakomur, kakor smo se borili že deset-

letja. Zato, železničarji, v organizacijo! Vsi za enega, eden za vse!

Resolucija, ki je bila sprejeta na shodu, se glasi:

Zbor konstatira:

da tvori neutemeljena in hitra premešitev glavnega tajnika združenih železničarskih strokovnih organizacij Jugoslavije iz Ljubljane v Beograd političen napad na našo strokovno organizacijo s strani odgovornega činitelja ljubljanske direkcije g. dr. Borko-ta.

Radi tega si usojajo na javnem shodu zbrani železničarji vprašati g. ministra saobračaja, ako mu je znano,

1. da so funkcionarji naše strokovne organizacije izpostavljeni političnemu preganjanju,

2. da ta premestitev nasprotuje čl. 85. zakona o drž. prometnem osebulju, in

3. ali ste pripravljeni, neutemeljeno preganjanje naših funkcionarjev preprečiti in anulirati odlok generalne direkcije br. 28.503/25 z dne 8. avgusta 1925, s katerim je činovnik Jurij Stanko premeščen od direkcije v Ljubljani k generalni direkciji v Beograd.

Na javnem shodu zbrani železničarji proti takemu preganjanju najodločnejše protestirajo in odločno zahtevajo, da g. minister prepreči vsa politična preganjanja železničarjev.

Prošnja na Generalno Direkcijo drž. železnice v Beogradu.

Pri Direkciji drž. železnice v Ljubljani imamo personalnega šefa gradbenega odelenja v osebi gosp. višjega nadzornika Selaka.

Zaradi v zadnjem času od raznih progovnih sekcij vrščihse in samolastno preurejenih odredb v progona nadzorovalni službi brez vednosti ljubljanske direkcije, moramo tega gospoda kot sokrivega smatrati. Razne progovne sekcije uvajajo brez da bi preje direkciji poročale, podaljšanja službe na vlakojavnicah itd. S tem obremenjujejo že itak izčrpano progovno osobje v službi. Osobje si tudi ne zna pomagati, ker preje navedeni g. personalni šef se za nas dosti ne briga. — Govoriti se da tudi jako težko z našim šefom, ker žalibože je jako slabega sluha in vsled tega tudi on sam najraje vidi, da ga ne pride nobeden nadlegovati. Na mestu bi bilo, da bi Generalna direkcija v Beogradu ukrenila vse potrebno, da nam postavi kakega drugega šefa, s katerim se bomo lahko pogovorili v službenih zadevah, kakor nekdanj pod »Južno«, ko smo imeli referenta, ki je poznal vse naše britkosti in potrebe.

Kurilnica Zidani most.

Strojevodje in kurjači pozor!

Kurilnica Zidani most je pustila napraviti novo »bivalnico« v kurilnici za dve skupini za držanje pripravljenosti. Do tukaj je vse v redu, ker smo to sami zahtevali; direktno izzivanje uprave pa je, da hoče vodstvo kurilnice opremiti sobo mesto s štirimi posteljami, mizo in stolmi, kar s pričanmi, prav po vojaško (saj zahteva g. minister, ki ga društvo strojevodij povsod pozdravlja, vojaško disciplino. Op uredn.). Strojno osobje naj gre torej po več urni službi počivati na prične, kjer naj se martra po šest ur, potem naj pa tako »okrepljeno in sveže« zopet stran pelja. Naj gre no enkrat g. Gnezda ali Vodička mesto enega strojevodje ali še bolj po večurni službi zgarane kurjača kakih 8 ur ležat na prične in potem zopet vršit službo. G. Gnezda, to bo dobro zdravilo zoper revmatizem in ne bo reba hodit v Toplice.

Mi pričakujemo, da bo strojno osobje bolj pametno kot pa gospod, ki vse to pripravlja, ter se bo upro takemu izrabljanju. Ako hočete redno službo, dajte dostojno opremljeno bivalnico.

Prometnemu odelenju direkcije.

Meseca novembra 1924 se je spredovnik Peternel Alojzij poškodoval na roki. — Bolehal je do 1. januarja 1925 in je bil od gospoda šefzdravnika dr. Tičarja pripoznan za lahko službo.

Direkcija je pa Peternela dodelila k osebnim vlakom za revizijskega spredovnika, češ, da je to lahka služba.

Mi spredovniki pa nikakor ne smatramo službo pri osebnih vlakih za lahko službo, ker ako hoče osebni spredovnik opravljati po sedanjih okrožnicah svojo službo, mora delati z rokami, z nogami in z glavo.

Vprašamo pa gospode na Direkciji na odgovornih mestih, kateri od njih bi prevzel odgovornost za Peternela, ako bi se Peternel ponesrečil pri osebnih vlakih, ker mislimo kot invalid bi ne smel opravljati tako nevarno in odgovorno službo.

Interveniralo se je takoj po dodelitvi Peternela pri prometnem oddelku in se je reklo, da je to dodeljenje le začasno, ker bode Peternel premeščen za kretnika na postajo Bohinjska Bela ker je on sam prosil za premestitev.

Ker pa to začasno dodeljenje traja že 8 mesecev, prosimo gospoda direktorja dr. Borko, da ukrene potrebno, da se ta krivica popravi in Peternela dodeli k tovrstnim vlakom, kamor sliši, da ne bodo starejši spredovniki zaradi Peternela zastavljeni, ker morajo kot starejši od njega na zavorah pri tovornih vlakih voziti.

Pripominjamo pa še, da ako je Peternel za prometno službo nesposoben, naj se ga dodeli za vratarja v Novem mestu, ker opravlja to službo popolnoma zdrav uslužbenec. — Spredovniki.

Generalni direktor v Mariboru. V ponedeljek 24. avgusta je bil gosp. gen. direktor Ilič v Mariboru, kjer si je baje ogledal delavnico in kurilnico. Z njim je bil tudi oblastni direktor gosp. dr. Borko. Po ogledu se je vršil nekak banket, za katerega so zvezarji baje vse potrebno preskrbeli. To je tudi prav. Uradna organizacija ima tudi dolžnost vse storiti, da takim gospodom postreže. To je glavna točka njenega programa. Prepričani smo, da sta oba direktorja odnesla najboljše utise glede zadovoljnosti osobja. Če je bil na banketu kateri delavec, nam še do sedaj ni znano. Toda to ni niti važno. Dovolj je, ako je imelo srečo par zvezarskih kapacijonov se senčiti pod milostjo »železnih« rok. Železničarji so pri tej priliki spraševali po razlikah. Toda to je nepotrebno vprašati. Saj nima budžeta! Samo vro radite, gospoda bo dobila ordena. — Deputacija iz Maribora gl. kol se je dvakrat prijavila za sprejem pri gen. direktorju, pa je g. oblastni direktor Borko odklonil, češ, da g. Ilič nema vremena. Borko že ve zakaj.

RAZNO.

Zahvala. Podpisani otroci se najlepše zahvalujemo vsem železničarjem postaje Zidani most za nabrano svoto 452 Din 25 par, katero smo hvaležno sprejeli. — Otroci v letu 1919 smrtno ponesrečenega premogarja Martina Koritnika.

Članom in podružnicam v vednost.

Kljub temu, da smo s to številko povečali naše glasilo, nismo mogli danes priobčiti vseh dopisov, ki smo jih prejeli. Prosimo torej potrpljenja, ker pride vse na vrsto. Kolikor je bilo potrebnih intervencij, smo se obrnili pismeno na direkcijo. **Uredništvo.**

Sodrugom v krajih, kjer še ni podružnice.

Vodstvo organizacije potrebuje točne podatke o lokalnih razmerah v posameznih postajah, ter je vaša dolžnost, sodrugje, v krajih, kjer še ni podružnice, da o vsem, kar se pri vas na železnici godi, kar je nepravilnega ali pristranskega, sporočate organizaciji vsaj enkrat mesečno.

Ako si sam v dotični postaji, poročaj sam: ako sta dva ali trije, se domenite med seboj ter naj prevzame eden posle poročevalca. — Izgovor, da nisi izurjen v pisavi, ne velja, ker ne gledamo na obliko, ampak na stvarnost poročila.

Nadaljnja vaša dolžnost je agitacija za organizacijo. Zato ne vrzite nikoli časopisa, ki ga preberete, za peč, ampak ga ponudite svojemu kolegu, da ga prebere in tako naprej. — Porabite svoj prosti čas parkrat na mesec za to, da še neorganiziranemu železničarju pojasnite pomen organizacije, da ga organizirate. Ko vas je pet, ali več, sporočite takoj centrali, da ustanovi pri vas krajevno skupino, iz katere se bo potem kmalu razvila podružnica.

Sodrugje, posebno na prejšnjih državnih progah, na delo!

Centralni odbor.

Lastnik: Konzorcij »Organizirani Železničar«.

Odgovorni urednik: Anton Mozetič.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.